

TARYBOS NUOMONĖ

2013 m. gruodžio 10 d.

dėl Slovėnijos ekonominės partnerystės programos

(2013/C 368/03)

EUROPOS SAJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į 2013 m. gegužės 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 473/2013 dėl euro zonos valstybių narių biudžeto planų projektų stebėsenos bei vertinimo ir perviršinio deficito padėties ištaisymo užtikrinimo bendrųjų nuostatų ⁽¹⁾, ypač į jo 9 straipsnio 4 dalį,

atsižvelgdama į Europos Komisijos pasiūlymą,

kadangi:

- (1) Stabilumo ir augimo paktu (toliau – SAP) siekiama užtikrinti biudžetinę drausmę Sąjungoje, jame nustatyta perviršinio valdžios sektoriaus deficito prevencijos ir padėties ištaisymo sistema. Ji grindžiama patikimų valstybės finansų tikslu kaip priemone sudaryti geresnes sąlygas kainų stabilumui ir dideliame tvariam augimui, kuris paremtas finansiniu stabilumu: taip siekiama Sąjungos tvaraus augimo ir darbo vietų kūrimo tikslų;
- (2) Reglamente (ES) Nr. 473/2013 išdėstomos nuostatos, kuriomis siekiama sustiprinti biudžeto politikos stebėseną euro zonoje ir užtikrinti, kad nacionaliniai biudžetai derėtų su ekonominės politikos gairėmis, parengtomis vadovaujantis SAP ir Europos semestru. Kadangi vien biudžeto priemonių gali nepakakti, kad būtų užtikrintas ilgalaikis perviršinio deficito padėties ištaisyimas, gali prireikti papildomų politikos priemonių ir struktūrinių reformų;
- (3) Reglamento (ES) Nr. 473/2013 9 straipsnyje išdėstytos su ekonominės partnerystės programomis, kurias pagal perviršinio deficito procedūrą turi pateikti valstybės narės, kurių valiuta euro, susijusios sąlygos. Nustatant priemonių, kurios padėtų veiksmingai ir ilgam ištaisyti perviršinio deficito padėtį, planą, ekonominės partnerystės programoje visų pirma turėtų būti išsamiai apibūdintos pagrindinės fiskalinės struktūrinės reformos, ypač su apmokestinimu, taip pat pensijų, sveikatos ir biudžeto sistemomis susijusios reformos;
- (4) 2009 m. gruodžio 2 d. pagal Sutarties 126 straipsnio 6 dalį Taryba priėmė sprendimą, pagal kurį Slovėnijai pradėta perviršinio deficito procedūra. 2013 m. birželio 21 d. pagal Sutarties 126 straipsnio 7 dalį Taryba priėmė patikslintą rekomendaciją dėl perviršinio deficito procedūros, kuri pradėta iki Reglamento (ES) Nr. 473/2013 įsigaliojimo. Todėl Slovėnijos buvo paprašyta iki 2013 m. spalio 1 d. pateikti ekonominės partnerystės programą, nustatant fiskalines struktūrines reformas, kurių tikslas – veiksmingas ir ilgalaikis perviršinio deficito padėties ištaisyimas;
- (5) spalio 1 d. Slovėnijos pateikta ekonominės partnerystės programa apima priemones, kuriomis siekiama stiprinti biudžeto strategiją, skirtą perviršinio deficito padėčiai tvariai ištaisyti (šaliai skirta rekomendacija (toliau – ŠSR) (1 ŠSR), remti ilgalaikį pensijų sistemos tvarumą ir riboti su senėjimu susijusias išlaidas (2 ŠSR), reformuoti darbo rinką (3 ŠSR), įvertinti bankų sistemos turto kokybę (4 ŠSR), gerinti bankų reguliavimo sistemą ir priežiūros galimybes (5 ŠSR), reformuoti reglamentuojamąsias profesijas (6 ŠSR), trumpinti teisminių procedūrų trukmę (7 ŠSR), stiprinti valstybinių įmonių valdymą ir privatizavimą (8 ŠSR) ir restruktūrizuoti bendroves ir gerinti verslo aplinką (9 ŠSR);
- (6) Slovėnijos planuojamos įgyvendinti fiskalinės struktūrinės priemonės ir reformos apima: i) mokesčių sistemą ir mokestinių prievolių vykdymą; ii) fiskalinę sistemą; iii) pensijų sistemą; ir iv) ilgalaikę priežiūrą. Priemonės iš dalies tinkamos ir būtų galima manyti, kad jos padės veiksmingai ir tvariai ištaisyti perviršinio deficito padėtį. Vis dėlto kai kuriose srityse būtina dėti daugiau pastangų ir paspartinti įgyvendinimą;
- (7) prognozuojama, kad neseniai priimtomis pajamų didinimo priemonėmis, visų pirma didesniais PVM tarifais ir nauju nekilnojamojo turto mokesčiu, bus labai prisidėta (maždaug 1,3 % BVP) prie valstybės finansų konsolidavimo. Šių veiksmų nepapildo struktūrinių išlaidų priemonės, kurios taip pat yra itin svarbios, norint pasiekti biudžeto balanso/pertekliaus padėtį. Remiantis dabartine informacija, dar per anksti vertinti kelias administracines priemones, skirtas mokestinių prievolių vykdymui stiprinti, tačiau jeigu būtų veiksmingos, jos dar labiau sustiprintų viešųjų finansų tvarumą;
- (8) valdžios institucijos rengiasi nuodugnai peržiūrėti teisės aktus, kuriais grindžiama fiskalinė sistema, laikydamosi Sutarties dėl stabilumo, koordinavimo ir valdymo ekonominėje ir pinigų sąjungoje bei kitų Sąjungos teisės aktų

⁽¹⁾ OL L 140, 2013 5 27, p. 11.

reikalavimų. Patvirtinto konstitucinio biudžeto balanso/pertekčiaus taisyklė ir numatomi teisės aktai, kuriuose patikslinamas jos taikymas, visų pirma naujasis fiskalinės taisyklės įstatymas ir iš dalies pakeistas viešųjų finansų įstatymas, turėtų padėti įtvirtinti fiskalinę drausmę nacionalinėje teisėje;

- (9) įgyvendinus 2012 m. gruodžio mėn. pensijų reformą, iš mėnesio duomenų matyti, kad naujų pensininkų skaičiaus augimas sumažėjo. Tačiau būtų per anksti vertinti antrosios Tarybos rekomendacijos dėl ilgalaikio pensijų sistemos tvarumo stiprinimo įgyvendinimą. Reformos poveikį vertina iš akademinės bendruomenės ir viešosios administracijos narių sudaryta darbo grupė. Remdamasi jos išvadomis, vyriausybė ketina pateikti pasiūlymų dėl tolesnio pensijų sistemos pritaikymo, siekdama užtikrinti šios sistemos tvarumą po 2020 m.;
- (10) siekdama toliau spręsti su senėjimu susijusių didėjančių išlaidų klausimą, vyriausybė patvirtino įstatymo projektą dėl ilgalaikės priežiūros ir asmeninės pagalbos, pasiūlydama naują draudimu pagrįstą sistemą. Naująjį teisės aktą numatyta priimti pirmąjį 2014 m. pusmetį. Reikia paaiškinti privalomuoju draudimu pagrįstos sistemos finansavimą, bet tikriausiai ji bus grindžiama aktyvių ir neaktyvių gyventojų privalomojo draudimo įmokomis ir dėl to neturėtų padidėti bendra socialinio draudimo įmokų norma;
- (11) pastaraisiais mėnesiais Slovėnija paspartino nefiskalinių struktūrinių reformų, susijusių su makroekonominio disbalanso koregavimu, tempą. Svarbi pažanga daroma bankų sektoriuje. Vis dėlto svarbiausios koregavimo ir augimo rėmimo reformos dar tik rengiamos ir gerokai vėluoja, visų pirma neteisminis įmonių restruktūrizavimas ir valstybės turto klasifikavimo priėmimas;
- (12) įgyvendinamos priemonės bankų sektoriui stabilizuoti, visų pirma išsamus turto kokybės patikrinimas ir testavimas nepalankiausiomis sąlygomis, kurie taikomi beveik 70 % bankų sektoriaus ir kurie turi būti užbaigti iki 2013 m. pabaigos. Tikimasi, kad po tokio vertinimo bus parengta išsami bankų sektoriaus restruktūrizavimo, konsolidavimo ir rekapitalizavimo strategija, kuri taip pat apimtų planus mažinti tiesiogines ir netiesiogines viešojo sektoriaus investicijas vietos bankuose. Toks investicijų mažinimas labai sumažintų pakartotinio neapibrėžtųjų išpareigojimų atsiradimo artimiausiais metais riziką;

- (13) jeigu šiuo metu planuojama Slovėnijos valstybės kontroliuojančių bendrovių įstatymo reforma būtų gerai parengta ir nuosekliai įgyvendinta, įskaitant greitą pažangą privatizuojant tam tikras valstybines įmones, viena vertus, būtų galima gauti pajamų ir sumažinti neapibrėžtuosius valdžios sektoriaus išpareigojimus ir, kita vertus, būtų užtikrintas geresnis ir veiksmingesnis strateginis valstybės turto valdymas, ypač susijęs su galiomybėmis pritraukti užsienio investuotojų,

PRIĖMĖ ŠIĄ NUOMONĘ:

2013 m. spalio 1 d. Komisijai ir Tarybai pateikta Slovėnijos ekonominės partnerystės programa apima fiskalines struktūrines reformas, kurios iš dalies tinkamos veiksmingam ir ilgalaikiam perviršinio deficito padėties ištaisymui paremti ir turi būti tinkamai ir visapusiškai įgyvendintos, kad būtų pasiekti laukiami rezultatai. Konkrečiai iš ekonominės partnerystės programos matyti tam tikra pažanga vykdant Slovėnijos stabilumo programos ir nacionalinės reformų programos išpareigojimus, susijusius su mokesčių reforma, mokesčių prievolių vykdymo ir fiskalinio valdymo stiprinimu ir bankų sektoriaus sutvarkymu. Bankų ir įmonių sektoriaus restruktūrizavimas ir konsolidavimo strategija po bankų turto kokybės vertinimo ir testavimo nepalankiausiomis sąlygomis yra labai svarbūs, siekiant užtikrinti pasitikėjimą ir pritraukti į Slovėniją užsienio investuotojų, taip pat investuotojų į valstybės obligacijas. Tik neseniai prasidėjo darbas, susijęs su galimu tolesniu pensijų sistemos pertvarkymu, ir nėra informacijos apie numatytas konkrečias šios srities priemones ir terminus. Apskritai, beveik visos reformos yra vykdomos, todėl labai svarbu jas greitai patvirtinti ir iki galo įgyvendinti. Taigi, Slovėnija raginama patikslinti pateiktą informaciją ir pateikti papildomos informacijos apie numatomas reformas būsimoje nacionalinėje reformų programoje ir stabilumo programoje, kurias Komisija ir Taryba visapusiškai įvertins įgyvendindamos Europos semestrą.

Priimta Briuselyje 2013 m. gruodžio 10 d.

Tarybos vardu
Pirmininkas
R. ŠADŽIUS